

Габриела Килианова

Улога друштвених наука и хуманистичких дисциплина у савременом друштву (случај Словачке)

У првом делу рада ауторка укратко описује улогу друштвених наука и хуманистичких дисциплина у савременој Европи и у Словачкој. Опис се фокусира на она истраживачка поља у којима друштвене науке и хуманистичке дисциплине највише доприносе научном знању, као што су: развој критичког мишљења и методолошка преиспитивања, подршка духовном животу, имагинацији и креативности; развој људских права и слобода; развој интегрисане људске личности; консолидовано друштво и друштвена кохезија.

Кључне речи: улога друштвених наука и хуманистичких дисциплина, савремено друштво, Европа, Словачка.

У другом делу рада ауторка нуди одговоре на питања која су организатори округлог стола унапред послали свим учесницима. Наиме реч је о следећим питањима. Какав је однос између државе и научних институција? Који извори финансирања су доступни за научна истраживања? Које институције и на које начине врше истраживања у оквиру хуманистичких дисциплина? Како се истраживачке теме и пројекти бирају?

Што се тиче организације истраживања у научним институцијама у Словачкој, пре свега у Словачкој академији наука, ауторка описује следеће процедуре: стварање плана истраживања за одређени период времена, до којег се долази отвореном дискусијом у оквиру академске заједнице, при појединачним институтима. Финализовани план истраживања би требало да буде консензус академске заједнице, али истовремено треба да одговара концепцијама научног истраживања на националном и интернационалном нивоу. Једнако, један такав документ би требало да показује колику тежину одређени институт придаје пројектима фундаменталних, а колику пројектима примењених истраживања. У случају Републике Словачке, већи део истраживачког рада у домену друштвених наука и хуманистичких дисциплина спроводи се у оквиру државних институција и уз помоћ финансирања из државног буџета или из буџета Европске уније. Тренутни организациони и финансијски услови у јавном сектору и даље нуде довољно простора за слободна научна истраживања. Због тога академске заједнице још увек имају моћ да своје истраживачке пројекте осмишљавају првенствено на бази научног мишљења. Из тога следи да би финансијске и организационе стратегије институција требало да буду подређене том научном мишљењу и таквом концепту науке.

Одговори на ова питања засновани су на ауторкином богатом искуству у раду при различитим словачким и међународним истраживачким одборима и институцијама.